

Nihánj me 'o yanj cartá qui'yaj sí cu'naj Pabló ca'néé so' rihaan nij yuvii noco' man Diose yanj chuman' cu'naj Colosas a

1 'Unj ro', me sí cu'naj Pabló, ne sij apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so' rihaan yuvii mej ndaa vaa guun rá Diose, ne yanj tinú' Timoteo ga 'unj cuano a.

²Yaj rój yanj nihánj ca'nej rój rihaan nij soj sij sa' noco' man Diose yanj chuman' cu'naj Colosas a. Che'é se amán rá soj ni'yaj soj man Jesucristó ro', che'é dan nuu tinuj ní', ne nucuaj rá rój ne'en rój man soj cuano, tinuj, nocoj.

Me rá rój qui'yaj Rej ní' Diose se luj che'é soj, ne me rá rój gaa xej nimán soj, qui'yaj Diose uún ei.

Nana nihánj taj xna'anj che'é se vaa achíin ni'yaj Pabló rihaan Diose che'é nij sí cuchumán rá ni'yaj man Diose yanj chuman' Colosas a

³Niganj achíin ni'yaj rój rihaan Diose Rej Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' che'é soj, ne nago' rój gracia rihaan Diose che'é soj, ⁴che'é se ca'na' nana rihaan rój se vaa amán rá soj ni'yaj soj man Jesucristó ne 'ee rá soj ne'en soj cunudanj

yo'ó nij sí sa' noco' man Diose a.

⁵Danj vaa rá soj cuano, che'é se cuno soj se-nana Jesucristó nana ya, ne guun ya rá soj se vaa man ndo'o se sa' rej xta' nacaj soj vaa güii ei. ⁶Dan me se aj cuchi' nana sa' nihánj rihaan cunudanj nij yuvii man rihaan chumii, ne cuchumán rá que'ee nij yuvii cuno nij yuvii nana sa' yo', ne 'o cuyaan qui'yaj nij soj ga yo'ó nij sí cuno nana yo', ne dan me se gaa cuchi' nana nihánj rihaan soj, ne cuno soj, ne xcaj soj cuentá che'é se luj qui'yaj Diose che'é ní', ne cuchumán rá soj adonj.

⁷Ne sí cu'naj Epafra me sí tucu'yón nana yo' man soj, ne dan me se sí 'yaj suun ga núj me so', ne 'ee rá núj man so', ne yo'ó 'yaj suun so' rihaan Jesucristó che'é soj adonj. ⁸Ne cataj xna'anj so' rihaan núj se vaa 'ee uxrá rá soj man tinúú soj, qui'yaj Nimán Diose adonj.

⁹Che'é dan gaa cuno núj nana cataj so' rihaan núj, ne niganj achíin ni'yaj núj rihaan Diose che'é soj se vaa rque Nimán Diose nana sa' cuu

nimán soj, ne xcaj soj cuentá daj me rá Diose qui'yaj soj, ¹⁰che'é rej qui'yaj soj nu' se vaa no xcúun ní' sij noco' man sí' 'nij ra'a man ní' qui'yaj ní', ne guun niha' rá Diose ni'yaj Diose man soj ei. Ne cunudanj suun sa' qui'yaj suun ndo'o soj, gaa ne sa' doj xcaj soj cuentá daj vaa ma'an Diose ei. ¹¹Diose me sí' uun chij ndo'o, ne achíin ni'yaj núj se vaa ca'nej ndo'o Diose se nucuaj nimán soj, gaa ne ca'vee gaa raan rá soj rihaan sayuun qui'yaj yuvii man soj, ne gaa inaj nimán soj, ne gaa niha' rá soj, ¹²ne nago' soj graciá rihaan Diose Rej Jesucristó ei. Nu' dan me se vaa achíin ni'yáá 'unj rihaan Diose che'é soj, ne ne'en soj se vaa aj cunuu sa' ní' qui'yaj Diose, ne che'é dan me vaa güii quirí' ní' se sa' rque Diose man taran' nij sí' sa' noco' man so', che'é se yuvii xcaj cuentá chéé rej ranga' me ní' chuguanj. ¹³Asino yaan me se guun chij sí' chree rihaan ní', ne inanj cacun' qui'yaj ní', ne ase vaa sí' chéé rej rmi' ro', danj vaa ní', ne taj se qui'yá' xcaj ní' cuentá che'é Diose tzaj ma'. Tzaj ne yaj me se tinanii Diose man ní' rihaan sí' chree, ne guun chij Jesucristó ta'níí Diose rihaan ní', qui'yaj Diose yaj ei. Dan me se 'ee ndo'o rá Diose man ta'níí so', ¹⁴ne che'é ta'níí so' navij cacun' tumé ní', ne che'é dan se qui'yaj Diose sayuun man ní' a man adonj. Tananj tinanii Jesucristó man ní' rihaan sayuun adonj.

**Nana nihánj taj xna'anj
me sí' me Jesucristó a**

¹⁵Ne ruvi' Diose ni'yaj yuvii ma'.
Maan se quene'en ní' man

Jesucristó, ne xcaj ní' cuentá daj vaa ma'an Diose adonj. Asij ataa qui'yaj Diose chumii, ne aj nicun' Jesucristó ga so' ei. ¹⁶Dan me se nicun' Jesucristó ga Diose gaa qui'yaj Diose se man xta' do', se man rihaan chumii do', nu' rasuun ruvi' ni'yaj yuvii do', nu' rasuun ne ruvi' ni'yaj yuvii do', nij ya'anj uun chij rihaan chumii nihánj do', cunudanj rasuun yo' me se qui'yaj Diose á. Dan me se ca'ne' Diose suun rihaan Jesucristó qui'yaj Jesucristó nu' rasuun, ne che'é dan qui'yaj Jesucristó nu' rasuun yo', ne inanj che'é Jesucristó vaa nu' rasuun yo', ne dan me se me rá Diose nicaj yu'unj Jesucristó man chumii nanj adonj. ¹⁷Asij ataa curuvi' rasuun man rihaan chumii nihánj, ne nicun' Jesucristó, ne che'é orún' Jesucristó vaa cunudanj rasuun yo' cuano ei.

¹⁸Ne so' me sí' uun chij ndo'o rihaan ní' ei. Dan me se ase vaa rii ta'nga' cúu yave yuvii rihaan ma'an yuvii ro', danj vaa rii ta'nga' Jesucristó rihaan cunudanj ní' sij noco' man so' chuguanj. Asino so' me sí' cunuu i'na' uún gaa cavi' so', ne danj inanj gaa cunuu i'na' uún ní', qui'yaj so', gaa ne guun so' sí' sa' doj rihaan cunudanj ní' ei. ¹⁹Ase vaa ma'an Diose ro', danj vaa Jesucristó, qui'yaj Diose, ne so' me sí' nicaj cunudanj se sa' ei. ²⁰Asino quirí' nu' chumii rihaan Diose che'é cacun' qui'yaj yuvii, tzaj ne cavi' Jesucristó rihaan rcutze che'é yuvii, qui'yaj Diose, ne ca'vee cunuu sa' yuvii do', nu' chumii do', rihaan Diose, ne guun niha' rá Diose ni'yaj Diose nu' se man rihaan chumii do',

nu' se man xta' do', nanj adonj. Yo' me se vaa qui'yaj Diose gaa ca'néé Diose man Jesucristó rihaan chumiï nihánj nanj adonj.

**Nana nihánj taj xna'anj se
vaa cunuú rcua'aan ní' ga
Diose, qui'yaj Jesucristó a**

²¹Gaa naá me se yuviï yaníj me soj, ne yuviï taj ri'yunj man Diose me soj gaa naá ei. 'O se quij vaa rá soj, ne inanj se chi'ii qui'yaj soj, ne síí taj ri'yunj man Diose guun soj gaa rque che'é se ne guun soj tuvi' Diose gaa rque ma'. ²²Tzaj ne guun Jesucristó yuviï, ne cavi' so', ne che'é dan cunuú rcua'aan soj ga Diose, qui'yaj so', ne vaa güii canicun' soj rihaan Diose, qui'yaj Jesucristó, ne sij sa' guun soj rihaan Diose, ne taj cacun' cutumé soj a ma'. ²³Dan me se cavii sa' soj, sese yo'o canoco' soj se-tucuanj Jesucristó nanj adonj. Raan canoco' soj man so' ei. Aj cuno soj se-nana Diose nana sa', ne che'é dan guun ya rá soj se vaa cavii sa' soj, ne se guun cataj soj se vaa ne ya vaa nana sa' cuno soj ma'. 'O se nana ca'mii natáj nii rihaan cunudanj nij yuviï man rihaan chumiï me nana sa' yo', ne 'unj nihánj me síí a'mii natáj se-nana Diose nana sa' yo' rihaan yuviï nanj adonj.

**Nana nihánj taj xna'anj che'é
suun 'yaj suun Pabló che'é nij síí
cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó a**

²⁴Aj quirán' 'unj sayuun che'é nij soj, ne nihánj me guun niha' raj che'é sayuun rán' 'unj á. Dan me se ase vaa sayuun quiran' Jesucristó che'é nij síí noco' man so' ro', danj

vaa sayuun ran' ma'an 'unj che'é nij soj sij noco' man so' a. ²⁵Síí 'yaj suun che'é nij soj sij noco' man Jesucristó mej, ne Diose me síí cune' mán 'unj nata' 'unj cunudanj se-nana Diose rihaan nij soj a. ²⁶'O vaa yuve se-nana Diose nana sa' gaa naá, tzaj ne ndaa yaj me tinaruvi' sa' Diose nu' se-nana Diose nana sa' rihaan ní' sij sa' noco' man so' yaj ei. ²⁷Dan me se guun rá Diose xcaj cunudanj ní' sij sa' noco' man so' cuentá che'é nana naca nihánj se vaa sa' uxrá qui'yaj Diose che'é soj sij yaníj nanj adonj. Dan me se nuveé yuviï israelitá me nij soj ma'. Yuviï yaníj me soj, tzaj ne yanj Jesucristó nimán soj, ne che'é dan guun ya rá ní' se vaa vaa güii cavii sa' uxrá soj ga Diose nanj adonj. ²⁸Ne ma'an núj me síí nata' rihaan cunudanj yuviï che'é Jesucristó, ne nago' núj chrej nucuaj man nij yuviï se vaa canoco' nij yuviï man Jesucristó, ne tucu'yón núj nana sa' cuu rihaan cunudanj yuviï, che'é rej gaa asa' cachrón núj man nij so' rihaan Diose, ne sa' inanj gaa nij so', che'é se sa' uxrá noco' nij so' man Jesucristó a. ²⁹Che'é dan 'yaj suun uxraj tucu'yonj se-nana Jesucristó a. Ne danj 'yáj che'é se nucuaj do', nana sca' nuu nimanj qui'yaj Jesucristó do' ei.

2 Me rá 'unj quene'en nij soj se vaa 'yaj suun ndo'oj che'é soj do', che'é nij síí amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Laodicea do', che'é yo'ó nij yuviï amán rá yuviï ataa quene'en manj do' a. ²¹'O se rquee ndo'oj nari' nucuaj nimán soj ne yo'o cunuú se sa' nimán soj cumán soj ga tuvi' soj, ne yo'o nari'

ndo'o soj ndaa guun ya ya rá soj nana naca se vaa Jesucristó me se veé ma'an so' me nana naca yo' ei. ³Dan me se veé rihaan Jesucristó me mán sa' cunudanj rasuun cuu do', rasuun sa' do', nu' yo'o rasuun achiin quene'en yuvii do' ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa se cuno ní' nana tiha' yu'unj a. 'O se inanj Jesucristó canoco' ní' a

⁴Nana nihánj me taj xna'anj 'unj rihaan nij soj che'é se na'vej rá 'unj tiha' yu'unj yuvii man soj a. Dan me se vaa yuvii me rá caxrii nana chi'ii rque soj, tzaj ne me rá 'unj caráán 'unj chrej rihaan nij yuvii se vaa se qui'yaj nij so' danj ga soj ma'.

⁵Nda' se nuví' 'unj nicun' ni'yaj soj, tzaj ne nicun' nimán 'unj ga soj chuguanj. 'O se guun niha' uxrá ya raj se vaa 'o sa' mán soj, ne yo'o Jesucristó nucuaj rá soj, mán soj ei.

⁶Dan me se nda' rá se guun rá soj gaa guun che'e soj canoco' soj man Jesucristó ro', danj guun rá soj yo'o canoco' chre' soj man so' ei. ⁷Dan me se yo'o guun xej soj rihaan so', ne yo'o canicun' raan soj rihaan so', ne yo'o cuno soj rihaan so', ne tucu'yón uxrá soj tucuaán tucu'yón núj man soj, ne yo'o so' cuchuman rá soj ni'yaj soj, ne nago' uxrá soj graciá rihaan Diose á.

⁸Tumé soj man soj se gaa nanj tiha' yu'unj yuvii man soj á. Me rá nij yuvii canoco' soj se-tucuanj nij so', tzaj ne nuvi' yu'vee nó se-tucuanj nij so' rihaan tucuaán sa' noco' ní' mei. Maan se nana tiha' yu'unj me nana a'mii nij so', ne se quinanii soj rihaan cacun' tumé soj, qui'yaj nana yo' a man adonj.

Maan se nana yo' ro', nana tucu'yón nanj tuvi' nij yuvii rihaan nij yuvii me nana yo', ne se-nana nij ya'anj man rihaan chumii nihánj me nana yo', tzaj ne nuveé se-nana Jesucristó me nana yo' ma'. ⁹'O se ase vaa ma'an Diose ro', danj vaa Jesucristó, tzaj ne vaa nee man Jesucristó, ne che'é dan ruvi' Jesucristó rihaan ní', ne ne'en ní' Jesucristó, ne xcaj ní' cuentá daj vaa ma'an Diose uún chuguanj. ¹⁰Ne Jesucristó me síi guun chij rihaan nij ya'anj man rihaan chumii nihánj, ne yanj Jesucristó ga soj, ne che'é dan taj se achiin man soj cuano mei. ¹¹Tananj uún, ne maan che'é se nuu rcua'aaan soj ga Jesucristó ro', maan che'é dan aj táa ta'nga' sa' inanj man soj vaa ei. Nuveé ta'nga' taj nee man yuvii me ta'nga' yo' ma'. Ta'nga' 'yaj ca'vee tanáj soj nu' rasuun chi'ii me yo' adonj. 'O se che'é yan tanáj soj nu' rasuun chi'ii ro', che'é dan ase vaa táa ta'nga' man soj vaa ya ei. ¹²'O se gaa cata' ne soj, ne ase vaa cachin' nii man Jesucristó rque yo'óo rque va'núj güiii ne na'núj uún so' ro', danj vaa soj, che'é se cuchumán rá soj se vaa veé ya Diose sij nucuaj ndo'o qui'yaj ya cunuu i'na' ya uún Jesucristó ei.

¹³Gaa naá gaa ataa quene'en soj sij yaníj man Jesucristó, ne qui'yaj ndo'o soj cacun', ne taj ta'nga' cuta' nii man nee man soj ma'. Tzaj ne ca'néj uun Diose nu' cacun' taj xráá ní', ne ase vaa cunuu i'na' uún Jesucristó gaa cavi' so' ro', danj vaa soj, ne yo'o cunuu sa' nimán soj, qui'yaj Diose ei. ¹⁴Ne dan me se tinavij so' nu' suun vaa rihaan ní' suun cuno ní' nu' se-tucuanj Moisés,

ne xa' se-tucuanj Moisés yo', tzaj ne que'eē ndo'o nana ne guun nucuaj ní' qui'yaj ní' ndaa vaa taj tucuáán yo' a ma'. 'O se che'é se ne guun nucuaj ní' cunō ní' nu' tucuáán yo' ro', che'é dan cutumé ndo'o ní' cacun', qui'yaj yo' adonj. Tzaj ne gaa go' nii caquí' ra'a Jesucristó ne cachrón nii man so' rihaan rcutze, gaa ne Diose me síi tinavij man nu' suun vaa rihaan ní' cunō ní' nu' se-tucuanj Moisés yo' adonj. ¹⁵Maan che'é rasuun sa' qui'yaj Jesucristó ro', maan che'é dan qui'yaj canaán Diose rihaan taran' nij ya'anj man rihaan chumií nihánj, ne tihaan so' man nij so' se vaa daj chihaa míj se guun nucuaj nij ya'anj yo' guun chij nij yo' rihaan ní' ma'. Dan me se che'é se cavi' Jesucristó rihaan rcutze ro', che'é dan qui'yaj canaán Diose man cunudanj nij ya'anj man rihaan chumií nihánj, ne yo'o caxrj yuve Diose man nij ya'anj man nihánj vaa, ne guun na'aj ndo'o taran' nij ya'anj yo', qui'yaj Diose chuguanj.

¹⁶Che'é dan se ca'vej rá soj cataj xna'anj yuvií rihaan soj daj qui'yaj soj ma'. Se guun cataj yuvií me rasuun se ca'vee cha soj do', me rasuun se ca'vee co'o soj do', me güii quinavij rá soj cha'anj do', daj qui'yaj soj güii naránj rá soj do' ma'. Se ca'vej soj cataj xna'anj yuvií daj qui'yaj soj mei. ¹⁷Tucuáán tucu'yón nij yuvií rihaan soj ro', tucuáán yo' me se canoco' nij yuvií israelitá gaa naá, ne xcaj nij so' cuentá daj gaa qui'yaj ní' gaa cayáán ní' ga Diose nu' cavii nu' ca'anj, qui'yaj tucuáán yo', tzaj ne yaj ro', che'é Jesucristó me se xcaj ní' cuentá sa' doj, se vaa

ma'an so' canoco' ní' nu' cavii nu' ca'anj, ne taj che'é canoco' ní' yo'o tucuáán cuano ma'. Tananj orún' so' canoco' ní' nanj adonj.

¹⁸Se ca'vej soj quirí' soj qui'yaj nij síi taj se vaa nica' ndo'o a'mii nij so' mei. Ca'vee se cataj nij so' se vaa na'víj nij so' rihaan se-mozó Diose do', ca'vee se nucui' ndo'o rá nij so' se vaa ne'en nij so' rasuun tihaan Diose rihaan nij so' taj nij so' do', tzaj ne tu'va rma'an nij so', ne maan rasuun avii raá ma'an nij so' me tu'va rma'an nij so' danj ei. ¹⁹Dan me se taj cúu yave nij so' táa gaán chihá nij so' vaa, ese taj Jesucristó rihaan nij so' mei. Ne uno nij so' se-nana Jesucristó ma'. Ne Jesucristó me se ase vaa rii ta'nga' cúu yave ní' rihaan nee man ní' ro', danj vaa rii ta'nga' Jesucristó rihaan taran' ní' sij noco' man so', ne sa' doj noco' ní' man Diose, 'yaj Jesucristó, ne inanj danj me rá Diose qui'yaj ní' nanj adonj. Ne ase vaa vaa sca' nee man ní' 'yaj ya'aá man ní' ro', danj vaa cuyaan rá taran' ní' sij noco' man Diose 'yaj Jesucristó adonj.

²⁰Che'é se cavi' Jesucristó che'é nij soj ro', che'é dan ne nó xcúun soj daj chihaa míj cunō soj se-nana nij ya'anj man rihaan chumií nihánj a mei. Che'é dan, me che'é 'yaj ndo'o soj se vaa 'yaj nij yuvií man uun rihaan chumií nihánj ga. Dan me se me che'é niha' rá soj cunō soj nana se vaa ²¹vaa rasuun se guun cha soj do', vaa rasuun se guun xcaj tu'va soj daj chá yo' do', vaa rasuun se guun cano ra'a soj do' ga. ²²Me che'é uno rma'an soj nana vaa danj ga. 'O se rasuun yo' me se cha

yuvii man rasuun yo', ne quinavij nu' rasuun yo' vaa guiii adonj. Ne xa' nana vaa danj, tzaj ne nana avii raá uun yuvii me nana yo', ne niha' rá nij yuvii cataj nij yuvii nana vaa danj rihaan tuvi' nij yuvii nanj adonj. ²³Ne avii raá yuvii uno nana yo', taj nii, ne sa' uxrá nari' nij so' chrej canoco' nij so' Diose, taj nii, ne síi ni'yanj a'mii me nij so', taj nii, tzaj ne ne ya ya sij noco' man Diose me nij so' ma'. Maan se che'é nana noco' nij so' ro', 'yaj ndo'o nij so' naj guun cacun' me rá nee man nij so' qui'yaj nij so' nanj adonj.

3 Dan me se ase vaa cunuu i'na' uún Jesucristó ro', danj vaa cunuu sa' nimán soj, ne canoco' soj chrej sa', qui'yaj Jesucristó a. Che'é dan che'é inanj rasuun man rej xta' xcaj soj cuentá, ne cuano nihánj me se x'núú Diose rej nuva' Diose nicun' Jesucristó cuano ei. ²Dan me se xcaj soj cuentá che'é rasuun man rej xta', ne se nanó rá soj che'é rasuun man rihaan chumii nihánj mei. ³Dan me se aj cavi' nee man soj rihaan chumii nihánj vaa, ne cuano nihánj me se táá nimán soj rej xta' rej yanj Diose, 'yaj Jesucristó ei. ⁴Ne che'é dan ca'vee cayáán soj ga Diose nu' cavii nu' ca'anj, ne vaa guiii ca'na' uún Jesucristó rihaan chumii nihánj, ne curuví' soj ga so', ne ve'é ndo'o gaa cumán soj ga so' nanj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj che'é tucuáán nga ne che'é tucuáán cuchruj Pabló che'é ní' a

⁵Yaj me se se qui'yaj uún nij soj cacun' qui'yaj soj asij naá mei. Se

qui'yaj soj se vaa 'yaj yuvii man rihaan chumii nihánj a ma'. 'O se sa' xcaj soj cuentá, ne orún' nica soj cotoj ga soj, ne se guun rá soj qui'yaj soj se nij a ma'. Se guun rá soj qui'yaj ituu soj si'yaj tuvi' soj ma'. Ase vaa yuvii na'víj rihaan naj guun ya'anj ro', danj vaa yuvii 'yaj ituu si'yaj tuvi' adonj. Nij vaa Diose, ne sa' doj vaa rasuun yo', rá nij so', ne ⁶che'é cacun' yo' guun yuvaa uxrá Diose, ne qui'yaj ndo'o Diose sayuun man nij síi 'yaj cacun' yo' adonj. ⁷'O cuyaán vaa cacun' yo' ga cacun' qui'yaj ma'an soj asij naá, gaa canoco' soj tucuáán chi'ii ei.

⁸Tzaj ne cuano nihánj me se se qui'yaj nij soj danj ma'. Se guun yuvaa soj ma'. Se guun rá soj qui'yaj soj chi'ii man yo'ó yuvii ma'. Se ca'mii soj nana nij che'é tuvi' soj ma'. Se nachri' soj ni'yaj soj tuvi' soj ma'. ⁹Se ca'mii ne soj che'é tuvi' soj ma'. Yo' me se qui'yaj soj gaa ataa canoco' soj man Jesucristó, tzaj ne yaj me se cunuu sa' soj, ne se qui'yaj soj a doj danj a mei. ¹⁰Cunuu sa' nimán soj, qui'yaj Diose, ne che'é dan sa' doj namán nana sa' cuu raá soj 'o 'o guiii adonj. Ne'en soj se vaa Diose me síi qui'yaj man soj, ne ase vaa ma'an Diose ro', danj gaa uún soj ei. ¹¹Yaj me se taj se 'yaj sese naj guun yuvii me soj mei. Ca'vee se sij israelitá do', ca'vee se sij yaníj do', ca'vee se sij taj ta'nga' man do', ca'vee se nuveé sij taj ta'nga' do', ca'vee se sij man yo'ó chuman' do', ca'vee se sij ru'vee do', ca'vee se sij nique do', ca'vee se sij chéé ma'an do', taj se 'yaj a doj mei. Orún' ya ya rasuun sa' me Jesucristó, ne orún' so' me nicun' rihaan daj a rasuun nanj ei.

¹²Dan me se narii Diose man soj canoco' soj man so', ne guun soj sí sa' noco' man Diose, ne ee rá Diose man soj, ne che'é dan cunu ee rá soj tuvi' soj chuguanj. Dan me se gaa sa' nimán soj, ne ca'mij sa' soj, ne se guun yuvaa soj man tuvi' soj ma'. Maan se gaa inaj nimán soj ei. ¹³Sese quilyaj chilii tuvi' soj rihaan soj, ne caraa x'naa yo'lo yo'lo soj rihaan tuvi' soj ei. Danj quilyaj sí 'nij ra'a man ní' che'é soj, caráj x'naa so' rihaan soj, ne che'é dan danj quilyaj soj rihaan tuvi' soj ei. ¹⁴Nu' yo' quilyaj soj, ne vaa yo'ó se sa' doj quilyaj uún soj, ne yo' me se gaa ee ya ya rá soj tuvi' soj, ne yo' me quilyaj guun raan cumán soj ei. ¹⁵Ne ca'vej soj gaa dínj nimán soj quilyaj Jesucristó a. Che'é se me rá ma'an Diose gaa dínj nimán soj, che'é dan narii Diose man soj, ne naquilyaj rcaua'aan so' man nu' nij tinuj soj, ne che'é dan nago' soj graciá rihaan Diose ei. ¹⁶Cuno uxrá soj se-nana Jesucristó, ne cavii nana sa' cuu raa soj, ne tucu'yón soj nana sa' rihaan tuvi' soj, ne nago' soj chrej sa' man tuvi' soj ei. Cachraa soj chra' rihaan Diose, ne nago' soj graciá rihaan Diose ei. ¹⁷Yuvií noco' man Jesucristó me soj, ne che'é dan xcaj soj cuentá daj me rá Jesucristó quilyaj soj do', daj me rá Jesucristó ca'mii soj do', daj quilyaj soj canoco' soj man Jesucristó sí 'nij ra'a man ní' do', ne maan che'é Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' nago' soj graciá rihaan Rej ní' Diose ei.

**Nana nihánj taj xna'anj daj
quilyaj 'o 'o ní' rihaan tuvi' ní' a**

¹⁸Cataj xna'anj 'unj rihaan nij chana vaa nica, se vaa ve'é cuno nij

no' rihaan nica nij no' á. Danj vaa no xcuún nij no' quilyaj nij no', ese chana noco' man sí 'nij ra'a man ní' me nij no' a.

¹⁹Ne ve'é gaa ee rá nij snó'o man nica nij so' uún á. Se caxrij yuvaa nij snó'o man nica nij so' ma'. Se quilyaj quij snó'o man no' ma'.

²⁰Ve'é cuno nij xnii nu' nana a'mii rej xnii nu' nana a'mii nii xnii uún á. Danj quilyaj nij xnii noco' man sí 'nij ra'a man ní', ne guun niha' rá Diose nilyaj Diose man xnii ve'é uno a.

²¹Se ca'mii rej xnii nana chilii rihaan xnii, gaa ne se quiri' nimán xnii, quilyaj rej xnii a.

²²Cuno sa' mozó rihaan se-ru'vee mozó á. Se naquilyaj rmii mozó man mozó rihaan se-ru'vee mozó ma'. Nda' se nuvi' se-ru'vee mozó, tzaj ne yo'lo quilyaj suun mozó á. Sí 'nij ra'a man ní' ro', tumé so' man mozó yo', ne che'é dan cuchuvi' mozó ne ve'é quilyaj suun so' a. ²³Ne rihaan yuvií uun 'yaj suun mozó ma'. Tananj rihaan sí 'nij ra'a man ní' 'yaj suun so', ne che'é dan 'o ca'nej nimán so' quilyaj suun uxrá so' nu' suun vaa rihaan so', ne se naquilyaj rmii so' nimán so' ma'. ²⁴Aj ne'en soj se vaa ma'an sí 'nij ra'a man ní' me sí quilyaj cayáan soj rej sa' ga Diose nu' cavii nu' ca'anj, ne che'é dan ve'é quilyaj suun soj rihaan Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' á. ²⁵Ne sí quilyaj cacun' ro', inanj sayuun quiran' so', ne 'o cyaan quilyaj Diose ca'ne' Diose cacun' che'é mozó do', che'é ru'vee do', che'é taran' yuvií do', nanj adonj. Xa' Diose, tzaj ne taj vaj sí cunii do', taj vaj sí le'ej do',

taj vaj síi uun chij do', rihaan Diose man adonj.

4 Dan me se ve'é qui'yaj soj sij ru'vee rihaan se-mozó soj uún á. Se tiha' yu'unj soj sij ru'vee man se-mozó soj ma'. Xcaj soj sij ru'vee cuentá se vaa ase vaa mozó rihaan soj ro', danj vaa ma'an soj rihaan Diose uún ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa cachinj ni'yaj nij síi cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó rihaan Diose che'é Pabló a

²Dan me se yo'lo cachinj ni'yaj uxrá soj rihaan Diose daj a güii ei. Se ca'ne' rá soj ga suun achíin ni'yaj rihaan Diose mei. Ne tadó soj cumán soj, ne niganj nago' soj graciá rihaan Diose á. ³Dan me se cachinj ni'yaj uún soj rihaan Diose che'é núj se vaa gaa ya'núj rihaan núj ca'mii núj se-nana Jesucristó nana tihaan naca Diose rihaan ní' á. Che'é nana yo' me 'nij 'unj taga' nihánj cuano ei. ⁴Vaa suun rihaan 'unj tihaán 'unj se-nana Jesucristó rihaan yuvii, ne che'é dan cachinj ni'yaj soj rihaan Diose se vaa ca'vee ca'mii natáj sca' 'unj rihaan nij so' ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nuchruj raa ní' daj ca'mii ní' rihaan nij síi ataa cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó a

⁵Asa' chéé soj ga nij síi ataa cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó, ne sa' nuchruj raa soj daj ca'mii soj ga nij so', ne se quiri' uun tiempó qui'yaj soj ga nij so' mei. ⁶Nu' cuentó nanó soj ga nij so' me se inanj cuentó ve'é do', inanj cuentó

sa' aran' rá nij so' do', inanj cuentó a'mii danj Diose do', ca'mii soj, ne quene'en soj me nana ca'mii soj rihaan 'o 'o síi xná'anj man soj che'é tucuaán noco' soj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ve'é cumán nij síi cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Colosas, rá nij tuvi' Pabló a

⁷Tinúú ní' síi 'ee ndo'o rá ní' man síi sa' ndo'o 'yaj suun gaj che'é síi 'nij ra'a man ní' síi cu'naj Tíquico me síi ca'nej 'unj cuchí' nica' nana che'é núj rihaan soj ei. ⁸Ne me rá 'unj cataj xna'anj so' rihaan soj daj quiran' núj, gaa ne guun ya' rá soj, ne nari' nucuaj nimán soj ei. ⁹Ne ca'nej 'unj man tinú' Onésimo cuchí' so' ga tinú' Tíquico yo', ne síi man chiháán soj me tinú' Onésimo, ne 'ee rá ní' man so', ne nucuaj rá 'unj man so', ne cataj xna'anj roj so' rihaan soj nu' se vaa quiran' núj rej nihánj ei.

¹⁰Aj ne'en soj man síi cu'naj Aristarco uún a. Cuanó nihánj me se 'nij so' taga' ga 'unj, ne me rá so' se vaa ve'é cumán soj a. Ne vaa síi cu'naj Marcos tinúú tachruu síi cu'naj Bernabé a. Veé danj ve'é cumán soj, rá so' uún a. Aj cuchí' nana rihaan soj che'é síi cu'naj Marcos, se vaa sese cuchí' so' chiháán soj, ne ve'é ca'mii soj ga so' á. ¹¹Ne ne'en soj man síi cu'naj Jesús Justo uún a. So' ro', me rá se vaa ve'é cumán soj a. Síi cu'naj Aristarco do', síi cu'naj Marcos do', síi cu'naj Jesús do' a. 'O se orún' va'núj nij so' me yuvii israelitá 'yaj suun ga núj che'é yan guun chij Diose rihaan chumii nihánj, ne nari' nucuaj doj rá 'unj, qui'yaj nij so' ei.

¹²Ne ve'é cumān soj, rá síí cu'naj Epafras uún a. Síí cavii chiháán soj me so', ne 'yaj suun uxrá so' che'é Jesucristó, ne nu' güii achíín ni'yaj uxrá so' rihaan Diose che'é soj, ne me rá so' gaa chij rá soj, ne guun ya rá soj se vaa ne'en soj daj me rá Diose qui'yaj soj, ¹³ne 'unj me síí ne'en ya se vaa qui'yaj suun uxrá so' che'é soj do', che'é nij yuvii amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Laodicea do', che'é nij yuvii amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Hierápolis do' a.

¹⁴Doctor síí cu'naj Lucas síí 'ee ndo'o rá ní' me se me rá uún so' se vaa ve'é cumān soj a. Ne tananj síí cu'naj Demas uún, ne me rá so' se vaa ve'é cumān soj a.

¹⁵Cataj soj rihaan nij yuvii amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj

chuman' Laodicea do', rihaan chana cu'naj Ninfas do', rihaan nij yuvii amán rá na'víj rihaan Diose tucua no' do', se vaa ve'é cumān nij so', rá 'unj ei. ¹⁶Asa' navij nayaa soj yanj cartá nihánj, ne ca'nej soj yanj nihánj ca'anj yo' rihaan nij yuvii amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Laodicea, ne nayaa nij so' uún á. Ne ca'nej nij so' yanj ca'née 'unj rihaan nij so', nayaa soj uún a.

¹⁷Ne cataj soj rihaan síí cu'naj Arquipo se vaa 'o ca'nej nimán so' qui'yaj suun so' nu' suun ca'ne' síí 'nij ra'a man ní' rihaan so' á.

¹⁸Ma'anj ra'aj sij cu'naj Pablo cahrón nana nihánj adonj. Se quini'yón soj se vaa 'nij 'unj taga' ma'. Me rá 'unj qui'yaj ndo'o Diose se luj che'é nij soj ei.